

striraadet saaledes tilraade, at der gøres Skridt til en omfattende og rationel Udnyttelse af Brunkulslejerne.

P. R. V.
B. Dessau.

Jeg tror, ærede Medlemmer af dette høje Ting vil give mig Ret i, at efter at Brændselsnævnet i en saa vanskelig Situation som den, vi paa det Tidspunkt befandt os i her i Landet, havde faaet en saadan Opfordring fra Industriraadet til at gribe ind, regulere og ordne Brunkulsproduktionen, var Brændselsnævnet nødsaget til at gøre det, thi havde Brændselsnøden været ved, og Brændselsnævnet ikke havde gjort, hvad der kunde gøres for at skaffe Brunkul frem, vilde man med Rette have kunnet rejse en skarp Anklage mod Brændselsnævnet for dets Forsømmelighed, og jeg nærer heller ingen Tvivl om, at man vilde have rejst den Anklage. Som Bevis for, at jeg længst mulig tøvede med at yde min Medvirken til at lade Staten direkte engagere, skal jeg yderligere nævne, at jeg, efter at Nævnet havde modtaget en Skrivelse, dateret den 6. Juni, den 11. Juni stillede et udførligt Forslag i Brændselsnævnet, hvorefter Staten blot skulde føre Kontrol med Handelen med Brunkul, saaledes at Staten drog Omsorg for, at de Brunkul, der blev bragt frem paa Markedet, virkelig svarede til det, som de blev givet ud for. Jeg mente, at man skulde træffe særlige Aftaler med Entreprenører og Ejere af Brunkulslejer, saaledes at de blev i Stand til at fortsætte deres Virksomhed ved Nævnets Medvirken. Jeg skal tillade mig at oplæse § 5 i det Forslag, jeg stillede, den er ganske kort og lyder saaledes: „Med Entreprenører og Ejere af Brunkulslejer ved Sandfeldt, Pasterholt, Tanderupkær og Troldhede træffes Overenskomster om Opgravning af Brunkul. Hvor Spor ikke allerede er lagte fra Statsbane til Lejerne, yder Brændselsnævnet sin Medvirkning til, at Spor og dertil hørende Materiel skaffes, og til, at Spor kan lægges og benyttes. Spor og Materiel forbliver i Nævnets Eje; men Entreprenørerne skal vedligeholde det efter Nævnets Anvisning og erstatte eventuel Skade paa Materiellet . . . . .“ Det fremgaar heraf, at det er ganske med Urette, at det ærede Medlem fra Give har rettet sine grove Beskyldninger imod mig; jeg har tværtimod længst mulig været tøvende overfor denne Sag, fordi jeg skønnede, at den var meget vanskelig at have med at gøre, og at man meget let kom i den Situation, at Staten blev engageret med

meget betydelige Midler, hvis Staten skulde træde direkte til. Mit Forslag vandt ikke Tilslutning i Nævnet, det blev aldrig vedtaget, derimod valgte Nævnet at gaa en helt anden Vej, men det har jeg ikke noget Ansvar for, og det kunde aldrig falde mig ind paa nærværende Tidspunkt at anklage Nævnet, fordi det har taget et andet Standpunkt end det, jeg forfægtede.

To Dage efter, at jeg havde stillet mit Forslag, den 13. Juni, vedtog man i Brændselsnævnet med alle Stemmer mod een, nemlig det ærede Medlem fra Hernings (Westergaard), ved Troldhede at ekspropriere et Stykke Hedejord paa ca. 30 Tdr. Land, hvor man vidste, at der var Brunkul, idet Statsgeolog Miltthers havde foretaget omfattende Undersøgelser paa det paagældende Areal. Det ærede Medlem fra Give ivrede meget stærkt imod den Maade, hvorpaa Ekspropriationen var foregaaet her. Det ærede Medlem kan ikke mene, at han kan rette nogen Bebrejdelse mod Brændselsnævnet for den Taksation, der har fundet Sted efter Ekspropriationen, thi Brændselsnævnet har selvfølgelig ikke noget som helst at gøre med at bestemme Prisen paa Jord, efter at den er eksproprieret, det er der nedsat en særlig Taksationskommission til, og det har Brændselsnævnet, som sagt, ikke det fjerneste med at gøre. Om Taksationskommissionen er kommet til den rigtige Vurdering eller ikke, er en Sag ganske for sig, det skal jeg ikke komme nærmere ind paa her, kun vil jeg sige, at efter at man ved Lov har givet Staten fri Raadighed over Skovene og Moserne, og efter at man har fastsat en efter min Opfattelse ikke særlig høj Maksimalpris for Brænde fra de danske Skove og kan tvinge danske Skovejere til, om det skal være, at hugge hele deres Skov om til en bestemt fastsat Pris, kan man da ikke mene, at Ejere af et Stykke værdiløs Hedejord, hvori der er Brunkul, som tilfældigvis skal bruges, skulde have en særlig Adgang til Krigsfortjeneste i Modsætning til Skovejere, der kan siges i en ganske anderledes Grad end Hedejeerne derude at være interesserede i at bevare deres Ejendom. Jeg tror, at Taksationskommissionen i det væsentlige er naaet til det rigtige Resultat. Efter at Taksationskommissionen har fastsat Betaling for det paagældende Stykke Hedejord ved Troldhede, har det vist sig, at Staten har kunnet købe Hedejord ved Siden af til nøjagtig samme Pris.

Brændselsnævnet havde paa det paagældende Tidspunkt i Modsætning til mig den Opfattelse, at man i vid Udstrækning